

TERUG NAAR DE PASSIE

Salmaan Sana (30) helpt zorgverleners hun oorspronkelijke drijfveren terug te vinden. Want daar ontbreekt het volgens hem aan. 'De systeemgerichte benadering moet vervangen worden door een persoonsgerichte.' Roel Notten

Amsterdam-Noord, bolwerk van creatieve geesten. Voor Salmaan Sana (30), voorheen student geneeskunde en inmiddels ondernemer, is 'de andere kant van het IJ' de perfecte omgeving om creatieve ideeën te laten rijpen. Naast ondernemer is Sana ook voorzitter van Compassion for Care, de beweging van geneeskundestudenten en zorgprofessionals die staat voor de gedachte dat compassie de basis is voor de manier waarop zorgprofessionals hun werk kunnen vormgeven.

Zelf zal Sana geen arts meer worden. Zijn activiteiten voor zijn bedrijven en voor Compassion for Care deden hem vorig jaar besluiten om met zijn studie te stoppen. Zijn passie is om mensen te helpen hun oorspronkelijke inspiratiebron terug te vinden. Het recept hiervoor ligt besloten in drie vragen. Waarom doe je wat je doet, wat was je oorspronkelijke drijfveer en waarom doe je het nu nog? Sana: 'Veel zorgprofessionals kunnen deze vragen niet meteen beantwoorden. Dat is een teken aan de wand, want echte passie zou je altijd paraat moeten hebben.'

'Ik geloof niet in concurrentie'

Passie begint bij stilstaan bij je eigen behoeften en bij die van de ander, meent Sana. Tijdens zijn geneeskundeopleiding voelde hij dat hij in het huidige onderwijs- en ziekenhuissysteem niet gelukkig zou worden. 'Ik zeg niet dat het systeem slecht is, maar wel dat het voor mij niet goed was. Ik merkte dat gaandeweg de inspiratie verdween. Ik zie ook bij artsen dat ze hun oorspronkelijke inspiratiebron verliezen. Dat geldt niet voor iedereen, maar er zijn veel zorgverleners die zo worden opgeslokt door hun dagelijkse werk en alle stress die hiermee gepaard gaat, dat ze niet meer weten wat ze voor zichzelf en de ander willen betekenen.'

Als hem de vraag wordt gesteld hoe compassie in de zorg samengaat met de macro-economische werkelijkheid, zegt Sana: 'Waar het om draait is dit: je hebt een doel en je hebt de oorsprong. Veel zorgverleners proberen om vanuit het doel te werken, namelijk meer patiënten, een snellere behandeling, enzovoort. Maar dat is de uitkomst van het werk en niet de oorsprong. De oorsprong begint bij de arts, hoe hij of zij met zichzelf omgaat, hoe met de patiënt en hoe de relatie is tussen die twee. De vraag of processen efficiënter kunnen, volgt pas daarna. Ik ben ervan overtuigd dat het meer efficiency en besparingen zal opleveren als iedereen begint vanuit de kern. Maar dan moet de huidige systeemgerichte benadering worden vervangen door een persoonsgerichte.'

Persoonlijk leiderschap

Sana beschrijft hoe zorgverleners in hun werk steeds meer onder druk worden gezet door de doelstellingen die zij moeten halen. Precies de verkeerde manier, stelt hij. 'We moeten terug naar de innerlijke kant, naar persoonlijk leiderschap. In de ideale zorginstelling weet iedereen wat hij of zij moet doen, zijn alle medewerkers zich bewust van hun rol en durft iedereen uit te dragen waar hij of zij voor staat. Een zorginstelling die door compassie wordt gedreven, creëert een sfeer waarin het normaal is om jezelf kwetsbaar op te stellen, waarin je fouten mag maken en waarin de wil om te leren prominent aanwezig is. Een situatie waarin de patiënt warm wordt ontvangen en wordt gekend. Het draait om vertrouwen tussen arts en patiënt, alle handelingen moeten daaruit voortvloeien.'

Van dat ideaalplaatje zijn we nog even verwijderd, denkt Sana. Hij constateert dat veel zorgprofessionals beter voor zichzelf zouden mogen zorgen. 'Als je fysiek en geestelijk goed voor jezelf zorgt, geeft dat ruimte voor (zelf)acceptatie en heb je minder de neiging om jezelf of een ander te veroordelen.'

Meer verbinding maken met jezelf en de ander leidt uiteindelijk tot meer compassie, denkt Sana. Om de vraag of compassie en concurrentie in de zorg samengaan, moet hij lachen: 'Ik geloof niet in concurrentie. Compassie zie ik niet als competitie, maar als co-creatiemiddel. Als twee mensen voor één positie gaan, allebei hun best doen en de een wordt het en de ander niet, dan vind ik niet dat de een verslagen wordt door de ander. Als een patiënt wel voor de ene zorgverlener kiest en niet voor de andere, dan moet de zorgverlener dit accepteren. Daarbij kan hij het moment aangrijpen om zichzelf de vraag stellen of dit eigenlijk wel het pad is dat hij wil bewandelen.'

Volgens Sana wordt verliezen als falen beschouwd, omdat ons denken zich richt op concurrentie en dus op winnen of verliezen. 'Ik zie dat anders. Als iemand iets heel graag wil, maar het lukt niet, dan is daar een bepaalde reden voor. Het kan ook een signaal zijn om een andere richting in te slaan, die beter past. Mijn boodschap is: heb vertrouwen in jezelf, dat pad volgt vanzelf wel.'

De kracht van delen

Meer compassie, meer vertrouwen in jezelf; het zal de gezondheidszorg uiteindelijk flink op zijn kop zetten, voorspelt Sana. 'De zorginstelling van de toekomst is een plek die patiënten een gevoel van thuis komen geeft, waar zij vriendelijk worden verzorgd en waar meditatie en mindfulness worden meegenomen in het behandelplan. Dit alles zal het helingsproces verbeteren. De nieuwe generatie artsen gaat dit proces versnellen. Jonge twintigers en dertigers denken in mogelijkheden en bekrachtigen elkaar in hun ideeën. Wij hebben geleerd dat de kracht van delen eigenlijk de grootste kracht is in onze huidige samenleving. Wie zelf deelt, nodigt de ander uit om ook te delen.'

Dit artikel verscheen in uitgebreidere vorm in Arts en Auto 12, 2013.
Lees het volledige artikel op artsenauto.nl